

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
12. sz. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESETŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb fel-
szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos peticor tér-
fogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A munka.

A legújabb vasárnapi munkaszünet törvényes behozatala újmutatás arra, hogy nálunk a munkát rendezni kellett. Míg más országokban, pl. Angliában és az Egyesült-államokban tudvalevőleg a vasárnap a legszigorubb módon megtartatik, addig nálunk a társadalmi viszonyaink a természetes rendet némileg felzavarták: a nap-palt éjjellé, az éjjelt nappallá, a hétköznapot vasárnapná, a vasárnapot pedig hétköznapná tették. Ezt törvényhozássalag tehát rendezni kellett, hogy a természet törvénye, mely a nyugalmat megköveteli, érvényre jusson.

Hiszen úgy is vannak működési körök, a hol a munkát jelentékeny kár nélkül félbeszakítani nem lehet, nem szabad; azért is vannak oly intézkedések téve, melyek a munkát a vasárnapokon át is kivételek alá veszik és folytatását nem akadályozzák.

Az ember természeténél fogva inkább a tétlenségre, mintsem a munkára hajlik. A munka áldását az tudja becsülni, a ki annak a gyümölcsét izlette, kinek a tevékenység már vérebe átment és második természetévé vált. De míg olyanok vannak közöttünk, kik a munkát magokra nézve kötelességnek nem tekintik, kik azt híven, hogy ők ezen természeti törvény alól kivételt képeznek, addig társadalmunk nem fogja ismeri a munka áldásos hatását, addig társadalmunk a leglényegesebb és boldogító tényezőjét nélkülözni fogja.

A munka az életnek boldogító törvénye. Azért nem szabad társadalmunkban oly osztálynak lenni, mely magát kizárólag munkás-osztálynak tekinti, valamint olyannak sem szabad léteznie, mely a nemdolgozó osztálynak nevezetnék, hanem a munka a maga különféle alakjában legyen mindnyájunk kötelessége, mint életünk tevékenységének nyilatkozata.

Nulla dies sine linea, mondja Apelles. Egy napot se engedjünk hasznos munka nélkül elmúlni, mert bizony minden napnak meg van a maga munkája. Szerencsétlen ember az, ki una-

lomról panaszkodik, de még szájalomra méltóbb az, ki életuntságból életének véget vetett. Hány ilyen öngyilkossági-nem fordul elő? Nincs az a hírlap, mely nem hozna nekünk hetenkint egy-két ilyen szomorú esetet. Adjatok ilyen életuntságról panaszkodónak hasznos, a közjóra vonatkozó munkát, tudassátok vele, hogy az ember nem egyedül az élvezetért van a világon, hanem különösen azért, hogy dolgozzék: és én meg vagyok győződve, hogy meg van gyógyítva az életuntságból.

Nem vagyok nagy barátja a mormonoknak, de hittételei közül nagyon is tudom méltányolni a munkát. A munka az, melylyel a mormonok a pusztá, sziklás vad Utah államot virágzó paradicsommá átváltoztatták. De a munkának van nevelési és boldogító hatása is. Arbeit ist des Bürgers Zierde. Segen ist der Mühe Preis. Mondja igen gyönyörűen a német költő.

Nevelési szempontból véve, kell a gyermekben a munka iránt kedvet támasztani és a munkáságra nevelni, más részt pedig kell alkalmat neki szolgáltatni arra, hogy akaratát jókor valamely nagy dolog szolgálatába helyezze. Egy, a munkára nevelt nép, boldog nép, a szocializmus rémképe sem ijesztene bennünket, ha a munka népünk második természetévé válnék. Mert a jövő és az uralom csak azon népé lehet, mely a munka áldását élvezzi.

Tanfériaink a munka nevelési hatását a legújabb időben kellőleg fogták fel. Nem-e utaznak már évek óta Naasbe (Svedországbán). Lipésébe, hogy ott a tanítók számára berendezett tanműhelyekben sajátítsák el a kézimunka ismereteket, hogy azokat később saját országukban tanítványaikkal közöljék? Nálunk Budapesten is vannak már ilyen tanműhelyek, melyekről a vélemények különbözők lehetnek ugyan, de nevelési hatását tagadni még sem lehet.

A fogházakban már mindenütt behozták a munkát, csak Szibéria képez még e tekintetben kivételt. Nem-e kétszer szerencsétlenek azon szegény foglyok, kik Kennan állítása szerint, Szibériában a dögletes fogház levegőben kényte-

lenek tétlenül tengetni sanyaru életüket? Kennan a Fransbaikalban levő egyik fogház igazgatójának ezen szemrehányó kérdésére: miért nem épített a foglyokkal egy új fogházat ezen ronda, düledező, férges és utálatos épület helyett, hiszen van elég fa és tétlenül heverő emberi erő, az államnak nem kerülne semmibe és a szegény foglyokon segítve volna: azt nyerte feleletül: nincs annyi katonám az ellenőrzésre és az állam tudta és beleegyezése nélkül mitsem tehetek. Elég üres szavak! — Azért is mondja a híres amerikai utazó: ha kényszerítő választásomra hagyatnék a szibériai bányákban való kényszer-munka és a dögletes és undort keltő fogházakban levő tétlenség között választani, meggondolatlanul az elsőt választanám; a bányákban való kényszer-munka korántsem oly elviselhetetlen, mint a szibériai fogházakban levő tétlen élet. Ezekből is szedi a halál legtöbb áldozatait.

Az ember egész természete a munkára van berendezve, ez természeti törvény. A paradicsomi nyugalom helyett megadta neki a jó Isten a munka kötelezettséget, mely őtet boldoggá teszi. De ezen munka közepett vannak a szünetek, melyeknek nagyobb mérvét a vasárnap teszi. S valamint a teremtő a világ alkotásánál a hetedik napon pihent, úgy mi is teljes hat napon át dolgozzunk lelkiismeretesen, a hetediket, a vasárnapot tartjuk meg munkaszünet napnak. Ora et labora, deus dat tibi omnia boni.

Wiesinger Károly.

Innen-onnan.

Csak nem akarja a szeg fejtét kiütni a zsákból; értem a harmincz perczentes pótdát, melyre vonatkozólag e lap mult számának élén néhány kérdés volt azokhoz intézve, kik a költségvetést csinálták, de még nem jöttek tisztába avval, hogy mit is kellene felelni. Ha én volnék az ők helyzetökben, — teszem föl, ha praeses volnék, azt mondanám: az én kormányzatom alatt rimaszombati polgár pótdátot nem fizet.

T A R C Z A.**Délvidéki és Aldunai kirándulásom.****VI.****Belgrád.**

Belgrád a mai Beograd a régi dicsőségű Nándorfehérvár festőileg szép helyen fekszik, a Duna egy hatalmas kanyarulatánál felemelkedő sziklás, a Gellérthegyre emlékeztető hegy tetején és oldalain terül el. E hegynek lábánál veszi fel a Duna a szép kék színű s torkolatánál pesti szélességével vetekedő Szávát. Egész kis tenger az, melynek habjai mossák az alsó vár roskadozó falait, mely nagyobb vízálláskor meglátogatja a kaszárnyául szolgáló alsó várat a katonák nagy öröme, hogy nem kell a Dunára járnok vizért.

A felső várnak egy részét sétányá alakították át, e kalimegdánnak nevezett csak nem rég létesített park kezdetlegességénél fogva még sok kívánni valót hagy fenn, de fekvése oly kedvező, oly nagyszerű, hogy alig van sétány, mely vele mérközhetne. Az alatta elterülő nagy víztömeg útkrben gyönyörködni a természet szépsége iránt, csak homályos érzékkel bíró ember is páratlan élvezetett kell hogy találjon. A Dunát csaknem derékszög alatt éri a bővizű, sebes folyású Száva, amaz nagy víztömege, emez rohamá által hat. A Duna szöke habjai erősz küzdelmet vívnak a Száva Smaragd színű hullámaival, hol egyik, hol másik jut uralomra. Itt is, amott is feltűnik egy-egy hatalmasabb hullám, egyiknek szöke színe a Száva vízében, másiknak szép tiszta kék színe a Duna vízében messziről láthatóan kiválik. Ez egymást ostromló hullámok kölesönösen mind sűrűbben sűrűbben jelennek meg, végre egész erejükkel összecsapnak, fodrosnak látszik mind a két víz, színük éles határvonalat huz közöttük, úgy, hogy e határvonalat eesettel kihuzni sem lehetne különben. Egyik a másiknak képezi díszes szegélyét. De végre is a hatalmasabb győz, s a Szávát a hegy lábához szorítja. A legyőzött enged az erőszaknak, de az idegen betolakodó hullámokat még so-

káig veri vissza, míg végre belátva gyengeségét, jóval Belgrád alatt a hatalmas folyóhoz simul, s elfeledve régi büszkeségét, el hajdani szép színét, a szöke habok számát emeli. A habok e szép küzdelme sokáig tartott lebilincselve s csak később vettem észre, hogy Dunánk csak egy részét küldte a küzdelembe, másik részével a Hadak szigetét ölelte körül, ez csak aztán egyesült győző testvérégával, melytől Zimony alatt vált meg. Belgráddal szemben egy hegy oldalában terül el Zimony városa, igen kedves képet nyújt, hajdani vára helyén, hol a hős Hunyady meghalt, ma temető van, közepében csinos kápolnával.

A nagy magyar alföld beláthatlan síkját délről a Duna fényes csíkja szegélyzi, a Dráva és Száva közét pedig kellemes dombos vidék tölti ki. E sétányról szép maga Belgrád is, melynek ugyanez nyugati, de legnépesebb, legnagyobb a belvárost kivéve, legcsinosabb részét látni.

Epen vasárnap volt, midőn ott voltam a sétatéren, hemzsegett a sok sétáló, köztük igen sok katonatiszt, a mi különösen felűnt, az a kiosztott érdemrendek nagy száma. Alig volt tiszt, a kinek 8-10 érdemrend nem díszítette volna csinos katonai ruháját, némelyiknek mellett egész eltakarta. E sétányról egy régi várkapun keresztül menve a felső vár tágas udvarába jutottunk. Nyugati végén egy rozzant kis ház alatt van az ugynevezett római kút (tényleg, a mint kiderült, nem az), melyhez több száz lépcsőn kell lejutni, mélységét 200 méterre teszik. Az udvar keleti oldalán az önkéntesek pavillonja helyén áll valaha a Hunyady lakása, hozzá közel van a fegyvermuzeum, előtte gulákba rakva ágyugolyók állnak. E várnak minden szöglete hirdeti a beavatottak előtt hazánk nagyságát és történetét, a keleti kapu melletti szobában vagdalták össze Cilleyt, a kapu még most is áll, a szoba elfalazott bejáratát ma is mutogatják; ettől nem messze dél felé van azon bástya, a honnan a hős Dugovics lerántotta magával a törököt.

A keleti kapun áthaladva, a hegy keleti oldalában épült török negyedbe jutottunk, de ma már csak a neve

az, mert török nem lakik benne. Keleti jellege, utcáinak szűk és rendezetlen volta miatt mind a mellett megmaradt. Ezen városrészben még áll a mecses is és használható állapotban van. Ez egyen kívül a többi már más célra rendeztetett be vagy szétromboltatt.

Meredek utcán kikapaszkodva értünk el Belgrád legszebb részébe a belvárosba, ennek egy részét már modern épületek, elegans paloták, aszfaltozott járdák jellemzik, másik része most van az átalakulás stadiumában. Látszik rajta, a rohamos fejlődés. Hasznavehetetlen kövezetét csaknem mindenütt ujjal cserélik fel, lóvasuta, gázvilágítása leend, épületei már városiasak kisebb utcáiban is. Középületei nem valami nagyok, de azt hiszem e kis ország igényeinek megfelelőek. Egyetemét ajándékba kapta, rajta szerb nyelven e felirat van: Misa Anastasievics saját hazájának 1863. Ezen Misa kapitánynak nevezet Anastasievics igen gazdag kereskedő volt, sok hajója, nagy vagyona felköltötte benne az uralkodás vágyát, hogy a nép kegyét megnyerje, építtette ezen elég szép és nagy épületet. Ezt nemzetének oly feltétellel óhajta adni, hogy vejét Csernovichet trónra ültetik. Mihály fejedelem azonban ezen szándékát megtudta, magához rendelve, kényszerítte őt ezen épületet feltétel nélkül a nemzetnek ajándékozni, fenntartására 20000 aranyat adni, mihez maga Mihály még 10 ezerrel járult. Mihály lett így a nemzet etött a közbenjáró. Rá öt évre Mihály orgyilkos kéz által megöletett, a szerb nép ma is halás kegyelettel őrszi emlékét s díszes szobor felállításával által fejezi ki halálját.

Perjessy László.

Furesa dolgok a mult századból.

Bizony Tóth Kata asszonyom sem gondolta fiatal korában, hogy az ő élethistóriájáról még 171 észtendő múlva is megemlékezzenek Gömörmegyében. Azt meg épenséggel álmolni sem merte volna, hogy még az újságba is bele írják! Ugyan ki hallott már újságfelől abban az időben, különösen Poszobán, a hol még a notarius uram sem bírta volna megjövendölni, hogy ekkor

— De hát akkor mi lesz a folyton növekvő deficittel?

— Nem értesz te ahhoz öcsém. Mondok én neked egy igaz történetet honvédkoromból . . .

— De a deficit . . . ?

— Mikor Komárom alatt voltunk — te akkor még a világon se voltál . . .

— Aha! Értem. Még akkor szótték azt a bizonyos leplet, melylyel a költségvetés meztelen tagjait azóta takargatják. De az a lepel már nagyon régi; átlátunk rajta.

Ha judex volnék kifürkészném a kiadások óriási rovataiból azokat a tételeket, melyek egy egyedül üdvözítő igaz hitű ember előtt tökéletesen feleslegesek, s azokat törölném.

— Talán a kocsi és lótarthatás?

— Dehogya!

— Vagy talán az utcák pazar világitása?

— Az sem.

— Tudom már: a katonaság, vízvezeték Szabadkán?

— Ne találgasd öcsém, úgy is tudod te, hogy a protestáns papok fizetését értem. Töröljük és nincs deficit.

Ha a költségvetés tervezője volnék, azt mondanám: három év múlva visszakapjuk az államtól az utolsó tizenháromezer forintot; akkor ismét felvesszünk Rőczétől százharmincezer forintot s építünk az államnak egy nagy tűzér kasszárnyát vagy kir. táblát; az állam ez összeget tíz év alatt visszafizeti s a 13 ezer forintos tétel a bevételek rovataiban ismét tíz évig szerepelhet.

— De hát az adósság . . . ?

— Eddig se fizettük. Aztán nem ok nélkül énekelte a koszorus poeta: még jöni fog, ha jöni kell, akár egy millió! vagy jöni fog, ha jöni kell, a nagyszerű bukás!

* * *

Valaki azt kérde a minap tőlem, láttam-e már a szabadkai vízvezetékét? Nem, felelém, de nem is nézem meg, mert azt hiszem, semmi látni való nincs rajta. Csak olyan rendes vízvezeték lesz az, mint a milyen akármennyi van mostanában a nagyobb házakban. Pár száz forint az egész.

— Csalódom. — felel. — mert az a vízvezeték a maga nemében ritkítja párját. A város kitett magáért, azaz Szabadkáért, mert e tekintetben magáért semmit sem tett. Csak potom kilencezer forintba került s az egész telep bőven el van látva vízzel.

Vajjon e potom 9 ezer forint, melynek nincs megfelelő ellenértéke, nem leghathatóbb pontja-e a potom 30% pótdadónak?

* * *

Megmozdultak a műkedvelők is. Dicséretökre legyen mondva, senki sem küldötte vissza szerepét. Látszik, hogy a nőegyesület vette kezébe a dolgot, s a mibe a nők főgnak, annak sikerülni kell. Legjobb volna felkérni őket, hogy a város kasszájának gyarapítására tartsanak minden hónapban előadást; így az előre nem látható jövedelmek rovataiba évenként néhány száz forintot lehetne rendszeresíteni.

* * *

A híres rimaszombati szőlőkben meg volt a szüret. Nem ártott se a fillokszéra, sem a per-

nospóra; a termés úgy mennyiségre, mint minőségre nézve pompásan sikerült. Egy egész zöld-séges tállal gyűjtötték össze s még ott a helyszínén megkészítették — egres levesnek.

Kérelem hazánk nemesszívű lakosságához.

Bező, Ungvármegye legnagyobb községe semmivé lett!

Folyó hó 11-én vagyis vasárnap déli 1/2 órákor támadt tűzvész egy óra alatt teljesen elhamvasztá. A falu felső részén gyuladt ki s a fölkerkedett szél-szórta szikrák a község szalma házfedeleit minden oldalon majdnem egyszerre lángba borítá.

Alig maradt meg a végeken egy pár ház, 150-nél több földig leégett, s vagy kétszerannyi gazdasági épület, telve a már betakarított összes termény s életnemével. A kár 300000 frtnál több.

Menteni nem lehetett. Egy pár értéktelen butordarab, itt-ott egy-két vánkás az egész mit kiragadhattak: a szó legigazabb értelmében mindenik odaveszett a rajtok levő pár ruhadarabon kívül, mely a sikertelen mentési kísérlet közben szintugy ronggyá vált.

E földönfutóvá lett munkás nép érdekében *hazánk összes lakosságához intézem kérelmem.*

Hatóságok, testületek, intézetek s a minden szépet és jót istápoló *sajtó* támogassák kérésem, *segítséink* a tél küszöbén, kenyer, ruházat, vetőmag s fedél nélkül levő 1600-nál több szerencsétlen.

Anyák, apák! hozzátok szölok: egy sereg félmeztelen s éhező gyermek és escesemő kenyer és meleg ruháért esd — juttassatok a feleslegesből részükre.

Mezőgazdák! az Eg áldásából *egy maroknyit csak*: „sok kevés — sokra gyül” s előjáróitok szívesen elfogadják, gyűjtendik s továbbítják hozzám a kanálnyi csöppet is.

Tudom s érzem, hogy édes hazánk jóságos népe nem kéri magát, ha sürgős segélynyújtás szükségéről van szó, s ezért az fűzkös romok között kebleiken melengedett didergő kisdedeikkel tévelygő szülők kétségbeesésig szárnalmas helyzetét s az éhező gyermekcsereg jajveszékését részletesebben nem esetelem, és csakis annyit jegyzek meg meg, hogy *már a holnapi betevő falat kenyeret is közpénzen kellett beszerezniük részükre*: „bis dat qui cito dat.”

Ungvár, 1891. évi október hó 12-ikén.

Kende Péter, alispán.

Helybeli hírek.

Javitó és pót érettségi vizsga. A miniszterium és egyházi főhatóság a késmárki, iglói, rozsnói, nyiregyházi főgymnásiumok tanulói számára a javító és pótérettségi vizsgák napjára f. évi december 1-ét tűzte ki Rimaszombatba. E pótvizsgálatokra eddig, mintegy tizenhároman jelentkeztek a nevezett tanintézetek végzett növendékei közül. A mennyiben még volnának olyanok, kik ez alkalommal akarnak érettségi vizsgálatot kiállani, figyelmeztetnek arra, hogy e hó végéig folyamodványukat a rimaszombati főgymnásium igazgatóságához nyújtsák be.

Előkelő vendégei lesznek városunknak f. hó 26-án a megyei közgyűlés napján. Ez alkalommal leplezik le az Andrássy grófok, Gyula és Manó arcképeit. Ez alkalommal falaink között főgnak időzni az Andrássy-család rokonai, továbbá vármegyénknek mind a hat orsz. gyűlési képviselője.

Diák előadás. A helybeli egy. prot. főgymnásium legfelsőbb osztályának tanulói november havában műkedvelői előadást tartanak a folyó évben alakult olvasó kör javára. Színe kerül a „Jó hazafiak” című vígjáték, melyre az ifjuságnak már sikerült megnyerni a női szereplőket.

Személyszállítás a Feled-Tiszolezi vonalon. Ez a mi másodrendű vasut vonalunk nemesak arról nevezetes, hogy felfelé roppant lassan halad, hanem arról is, hogy bizonyos napokon a forgalomnak megfelelően nem képes. Ilyen bizonyos napok a rimaszombati

vasvillákkal, a nők piszkafakkal fenyegetőztek. Valóságos néplázadás volt Poszobán; még a nótárius is rekedt kiabálta magát, pedig ugyanezek esüdes és okos ember volt máskülömben.

Mig ez a bábeli zürzavar tartott, addig a sánta harangozó azt sütötte ki a kobakjában, hogy ha a Kata nano megfeji a tiszteletes uram udvarában álló kutágast, hát akkor a „riska” egyszerűben föltámad halottaiból, mivel nem halt meg igazán, hanem csak aluszik; rajta lévén az átkozott varázslat.

Csak ez kellett az atyafiaknak! Nyomban nyakon esipték a „nanót” és elhurezolták a tiszteletes uram udvarára. A jámbor papot majd kirázta ijedtében a hideg, mikor Kata néni legyömöszölték az emberek a kutágashoz, hogy hát most már fejje meg azt izibe!

A megszorult vénasszony elő is vette minden tudományát, de biz a riska csak nem akart föltámadni. Az emberek fenyegetőleg emelték rá vasvillájukat. Ebben a kritikus pillanatban iszonyu bögés támadt az utczán; nemsokára a lármától megszilajult falu bikája szügye alá vágva fejét, magasra emelt farkokkal rohant az udvarra s tajtékzó dühvel öklelni kezdte a zajongó népséget. Most keletkezett aztán csak a hadd-el-hadd! A nők sivalkódva futottak szét, míg a bátrabb természetű férfiak megpróbálták az ellenállást, a minek aztán az lett a vége, hogy a megdühödött bika sokat földre tepert közülök.

Ezalatt a magára hagyott Kata nano is beleboszorkányozta érdemes személyét a vödörbe s nagy robajjal leereszkedett a kutba, ott aztán nagyott nyekkent.

Mire az oda varázslott bikát kiűzték az utcára, akkorra már hire hamva sem volt Kata nénié az udvaron. — Ellovagolt a piszkafán! sipította egy érezes nő hang.

— Rakjunk seprőket az ajtóba, hogy vissza ne jöhessen a faluba! tanácsolta az eltes törvénybíróné; azzal az asszonyok elsiettek s telerakták ajtójukat seprőkkel.

A boszorkány pedig szép esendes módon meghuzta magát a vederben, kinek azonkívül, hogy derékig merült a jéghideg vízbe, nem történt semmi baja.

országos vásárok napjai, mikor egyáltalán nem áll rendelkezésre annyi személyszállító kocsi, a mennyi a hazatérő városoknak elég volna. — nemesak, — de a marhaszállító waggonok is egytől-egyig mind emberekkel vannak megtömve s még így is néhány százan kénytelenek lemaradni. Nem tekintve azt, hogy a minden áron haza siető nép ezrével rohanja meg a kocsikat s ilyenkor rendesen dulakodás s óriási zürzavar támad, melyet a esendőri beavatkozás sem képes elenyésztetni: országos vásáraink finanziaális érdekei is megkívánák azt, hogy a városos közönség kényelméről kissé bővebben gondoskodjék szárnyvonalkunk rendelkező állomása. — Ezenként mindössze hatszor kellene 8—10 kocsival többet indítani s a mizériák megszűnnének.

Sajtópör. Lovniczky József helybeli kereskedő ellen, ki Szabó György polgármestert egy röpiratában állítólagos visszaélésekkel vádolta, mint haljuk, a kassai királyi törvényszék megindította a sajtóügyi eljárást.

Vásári tolvajlás. Kovács Zsigmond helybeli jóhirű czipész bódéját a városház terén a 19-iki holdvilágos éjjelen ismeretlen tettesek egész kényelmesen feltörték s abból nagymennyiségű lábbelit elkezelték. A rendőrség elővette ama bizonyos botot, melylyel a tettesek nyomát szokás tűni.

— **Steinfeld és Fischer** miskolczi szabócég megbízottjai még ma is elfogadnak megrendeléseket a „Három Rózsán”. Hirdetésükre figyelemztetjük olvasóinkat.

Vármegyei ujdonságok.

Személyi hírek. Méltóságos Hámos László főispán ur f. hó 15-én Jolsván, f. hó 16-án Nagy-Rőczén Lukács Géza t. megyei főjegyző kíséretében, megvizsgálta a közigazgatási hivatalokat és azokat teljes rendben találta. Mindkét város közönsége nagy lelkesedéssel fogadta; Nagy-Rőczén egy az egyes hivatalok, mint az egyházak és a többi erkölcsi testületek tisztelkedtek ez alkalommal.

Az állandó választmány f. hó 13-án tartott ülésén a jelen volt választmányi tagok élénk eszmecsere között készítették elő a közgyűlés tárgysorozatába felvett ügyeket, melyek közül a legnevezetesebbek a következők: — 1. Néhai gróf Andrássy Gyula és gróf Andrássy Manó arcképeinek ünnepélyes leleplezése. — 2. Alispán hivatalos jelentése a vármegyei közigazgatás állapotáról. — 3. A vármegyei közigazgatási-árva-és gyámhatósági kiadásokról 1892. évre szerkesztett költségvetés s az állandó választmányának erre vonatkozó véleménye. — 4. Az 1892. évre megállapított virilis bizottsági tagok névjegyzéke. — 5. Belügyminiszteri rendelet a törvényhatósági bizottsági tagok számának és a választó-kerületek beosztásának a folyó évi népszámlálás eredménye szerinti megállapítása tárgyában. — 6. Belügyminiszteri rendelet a rimaszombati földmives iskolánál a vármegye által létesített alapítványi helyekre vonatkozólag. — 7. Cöburg herceg ő fensége által a rimaszombati földmives iskolánál tett alapítvány alapító levele. — 8. Vármegyei alispán indítványa a községi költségvetések és számadások megvizsgálása s annak fognatosatása tárgyában. — 9. A Murányvölgyön tervezett vasút érdekeltiségének kérvénye törzs-részvényekkel leendő támogatása iránt. — 10. A esetnek-völgyi vasút érdekeltiségének kérvénye a Csetnek-nagyszlabosi helyi érdekű vasút tőkéjéhez leendő hozzájárulás tárgyában. — 11. Zemplénvármegye közönsége által a vármegyei tisztviselők javadalmazásának emelése tárgyában intézett felirata. — 12. A nemzeti alappól jutalmazásra érdemes tanítókat ajánlása. — 13. Alispáni jelentés a vármegyei pénztárak időszaki vizsgálatainak eredményéről. — 14. A gömörmegeyi községi és körjegyzők együletének kérvénye a jegyzők fizetésének valamely alappól leendő előlegezése iránt. — 15. Thlucsik Andrást volt pohorellai községi bíró felebbzése a számozkodás ügyében hozott 13460/91. számú bizottsági határozat ellen. — 16. Számvevősegi jelentések a megyebeli községek költségvetéseinek és zárszámadásainak jóváhagyása érdekében.

Meghívó. A gömörmegeyi általános tanító-egylet rimaszombati járásköre 1891. évi október hó 28-án délelőtt 9 órákor Rimaszombatban, a községi fiiskola tanácstermében gyűlést tart, melyre a járáskör t. tagjai és a tanügy barátjai tesztellett meghívotnak. — T a r g y a i: 1. Próbatanítás az elemi népiskola 5—6-ik

Nemsokára a tiszteletes ur is haza prédikálta a hiveit — — füresen maradt az udvar. Most oda lopózkodott a kuthoz s teljes erőből megragadta a sudárfát.

— Hallja-e kend, Kata nano, — suttogetta le a mélybe, — ha nekem most meg nem igéri igaz lelkere, hogy felhagy a boszorkánysággal, hát én akkor ugy le-buktatom kendet a víz alá, hogy még a végítéletet harsogató trombita szözata sem hozza fel a száraz földre!

A boszorkány mindent megígért, a mit a lelkiatya kívánt tőle, sőt mikor a vederből kiszállott, még a kezét is megesókolta ő kegyelmének.

Hanem azért másnap virradóra az ő tehene is vért adott tej helyett.

Ez már mégis impertinencia! — kiáltá haraggal; azzal kapta magát, fölkereste ő is nemes nemzetes Tornallyay Márton szolgabíró uramat, ki már ekkor, az előbbi panaszos nő kérelmére megtette a szükséges lépéseket.

A tisztelendő ur vádaskodása ujabb olaj volt a tűzre; két nap múlva drabantok jöttek a boszorkányért s megvasalva kísérték Kelemérre, hol már ekkor együtt ült a „vértörvényszék”, melynek feje — az akkori hivatalos okiratok szerint — Nébeszt György helyettes alispán volt. Ott ültek mellette az asztalnál: Barna Ferenc és Császár Vince táblabírák, továbbá Tornallyay Márton szolgabíró, végül Bárczay Sándor esküdt.

A tárgyalás kezdetét vette. Tizennégy tanu vallott terhelőleg a szerencsétlen öreg asszonyra, sőt még saját férje is azt állította, hogy az ő keze is akkor zsugorodott össze, mikor feleségét megdögönyözte ördögös boszorkányságaért!

A böles „sedria” hamar készen lett az igazságszolgáltatással. Tóth Katát, mint tanuvallomásokkal megerősített boszorkányt (!) „sexaginta baculorum”-ra (hatvan botra) ítélte, melyet az odarendelt hajdu nyomban végre is hajtott ő kigyelmén.

Ilyen füres dolgok történtek Gömörmegeyben, a mult század elején: ezerhétsházhuszban!

Paal Gyula.

meg ekkor nemes Rimaszombat városában „Gömör-Kishont” című újságot is szerkesztenek.

Pedig hát mégis megtörtént biz az! Hejh, mert nagyot fordult ám a világ sora, mióta Tóth Kata asszonyomat — tősgyökeres boszorkány létere — elhantolták a temető árkában. Akkor még azt hitte ő kigyelme, hogy porhüvelyével együtt a történetét is benyelte a sír s a jövő előtt titok marad a mult, pedig hát nem ugy történt, mert azok a régi porlepte akták ott a vármegyei ház sötét falai között, még manapság is beszélnek róla: igaz, hogy diákul, no de hisz az egyre megy.

Azonban hogy a dolog velejére térjek, hát bizony nagy bolondság volt Tóth Kata asszonytól, tudákos boszorkány létere épenséggel olyan fába vágni a fejszéjét, a melyikbe aztán beletörtött az éle. Azt már csak tudhatta volna, hogy Szabó Mihályné asszony nem hagyja annyiban a dolgot; olyan tűzről pattant fiatal menyecske megboszulja magát, a miért kedves riska tehenét megromította ördögösségével: elmegy az még a szolgabíróhoz is, csakhogy visszafizesse a „kölesönt.” — Nem is teketóriázott sokáig, hanem felöltötte karesu termetére ünnepő ruháját és megindult törvényt keresni.

Vala pedig abban az időben nemes nemzetes Tornallyay Márton uram a putnoki (és nem rimaszécsi) járás főszolgabírája, ki lakozott Kelemér községében. A nyalka menyecske tehát ő hozzá folyamodott inséges bajában, kérve őt „egész tiszteletvel”, hogy Tóth Kata boszorkányt büntesse meg érdeme szerint.

Az pedig tudni való dolog, hogy a boszorkányokat akkortáiban ugy szokták érdemök szerint büntetni, hogy egyszerűen megégették.

Mig a menyecske Keleméren panaszkodott, addig férje ur felkapta farkos botját, s átsietett Tóth Katához; ott hevenyében ugy eldöngötte vén csontjait, hogy azok csak ugy ropogtak bele.

Ebbéli cselekedetének aztán az a haszna lett, hogy a megboszorkányozott riska tehenét még az nap este megdöglött.

Bezzeg összeszaladt most a falu népe: a férfiak

osztályában a természetrajzból. Előadó Győry Lajos zherjei tanító. — 2. „Miképen óvhatjuk meg növendékeink lelkületét a káros behatásoktól?” ezimű tétel tárgyalása. Előadó: Simkó Endre rimaszombati polg. isk. tanár. — 3. „Egy fogalmazási óra a népiskolában” ezimű tétel tárgyalása. Előadó: Füzessy Márton likér gyártelepi tanító. — 4. Folyó ügyek. — 5. Indítványok. — Kelt Tiszolozon, 1891. október 15. Ifj. Jarossy Endre, járásköri elnök.

Meghívás. A gömörmezei általános tanító-egylet „nagy-rőzei járásköre” folyó évi október hó 28-án d. e. 10 órakor Jolsván tartja őszi körgyűlést, melyre a kör t. tagjai és a tanügy barátait tisztelettel meghívom. — A gyűlés főbb tárgyai: 1. Próbatanítás a nyelvtanból, tartja Jurin Soma. — A múlt tavaszszal Vereskön tartott körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. — 3. „Egy fogalmazási óra a népiskolában.” Előadó: ifj. Nagy Lajos. — 4. Értekezés: „A népiskola felszerelése és annak olcsó megszerzési módja.” Felolvasa: Pál Béla. 5. Folyó ügyek. Indítványok. — Nándorvölgyben, 1891. október hó 16-án. — Ertl Heribert, járásköri elnök.

Tanító választások. A süvetei ev. iskolához Lip-ták János rendes-, a rédovai iskolához pedig Remenyik Lajos segédtanítóvá választattak.

Sodrony-kötel pályát építtetett a nyáron Andrassy Géza gróf a vigtelki vasolvasztó teleptől a M. Á. V. vigtelki állomásáig. A műtanrendőri bejárással megbízott szak-közlegnek a helyszínén adott forgalomba adási engedélyt a kereskedelmi miniszter most megerősítette.

Eltűnt gyermekek. Vilin János helpai lakosnak György és János nevű 11 és 9 éves fiacskája még augusztus 5-én eltávozott hazulról s azóta mind a kettőnek nyoma veszett.

Tűzek. Ochtinán a Lintner-féle papírgyár leégett. A kár tizezer forint. Biztosítva csak 5700 forint volt a Fonciérnél. — Kraszná-Horka-Váralján négy parasztyerek felgyújtotta a Zám József szalmakazalját. A kár nem nagy, mindazonáltal a fiuk, illetve szülők ellen megindult a büntvádi eljárás.

El Amerikába! A kivándorlás egyre tart. Legközelebb Olesánné Krupár Zsuzsanna dobszini lakos kapott Amerikába szóló utlevelet. Ujabbán pedig ugyancsak Dobsináról Antóny János, Trün Lajos, Trün Mária és Veselényi Anna, Kis-Gömörrel pedig Schlesinger Netti folyamodtak a belügyminiszterhez utleveleért.

A pipa áldozata lett Ispánmezőn egy Martin János nevű szolga. A szerencsétlen ember még élve fektült le a gazdája csürpadlásán a takarmány közé, de már csak halva „ébredt fel.” Talván közben égő pipája kifordult a szájból és csür, gabona, pipa meg Martin János — minden oda égett, elég nagy kárára a gazdának. Ohnek János ispanmezei birtokosnak, akinek így módon több mint 600 frtot érő kára esett.

Eltevedt disznócska került Sumjác községbe, ahol ideiglenesen Kosznora Mihály gyári munkás vendégszerető öljában helyeztetett el. A foglalkozására nézve esatangolást üző bitang malaczká közelebbi személyleírása következő: Színe: veresbejászó hirtelen szőke, neme: emneh, éveinek száma: 1 és fél. i. n. olvasni nem tud. A ki just formál hozzá, igyekezzék mentől előbb jelentkezni, mert e hó 26-án elárvarezik.

Forradalom van kitoróban Perjésén. A község urbércsi ugyanis eladták az erdejüket egy kereskedőnek valami 10—12 ezer forintért. A kereskedő időközben fizetéképtelenné lett, úgy, hogy néhány ezer forinttal tényleg adós maradt. A kárból „azt mondják”, a szegebb sorsu emberek károsodtak volna leginkább, mert nekik a közös pénztárnokká megválasztott „falusze” egyáltalában egy krajczárt sem adott, míg a vagyonosabbakat, tehát tekintélyesebbeket kielégítette. Mi igaz, mi nem igaz ebben a mendemondában; nem tudjuk, de hogy a falu népe zúg, az bizonyos. Megérdemelne talán ez a dolog egy kis hivatalos betekintést a perjési kártyákba.

Rövid hírek. Nagyuri gusztusa támadt Orják Pál eszti parasztembernek; pezsgőre meg tokaji borra szomjazott. Lassanként el is kezelt valami 50 füveg ilyen fejedelmi italt a eszti fürdő vendéglő pinczejéből, mígnem végre rajta vesztett a ritka passzió és most száraz kortyokat nyel a járásbírósi fogházában. — Cúbára áhítóztak, de csak rövid szivart loptak a gyárak, névszerint Tamás János és Mihály László kiérdemült falusi kondások a gömör-pányiti koresmából. Most aztán a „rövidért” rövidre fogták őket és valószínűleg röviden is fognak elbánni velők. Kolbászt találtak a más padlásán Seres Alajos és idősb Fiacsán Márton lukovistyei lakosok. A törvényszék hat hónapra „váltotta be” az említett hüvelyes veteményt. — Jól megvetette a fejalját Lopold Boreša Hanván; a tisztelt hölgy ugyanis derekáját lopott a Furda Mihály házából. Furdalja is ám most már szegény Lopold Borešanak a lelkiismeretét az a gondolat, hogy mért nem is lopott hát már a derekájhoz egyben paplant is. Ezt t. i. nem adnak neki a esendőségnél. — Falusi libácskákba szeretett bele halálosan Molkó József dernői seladon s annyira ügyesen kurizált neki, hogy végre el is esábitotta a Menyhért Bertalan udvaráról; azután pedig — horrendum dictu — megsütötte és megette. A kánibál Don Juant szintén libapecsnyével fogja traktálni nemsokára a rozsnói járásbírósi. — Édes teher keseríti most Kovács Pannit Zsibován. Honny soit qui maly pense: csak mézet lopott, kaptárostul. Azzal védekezik, hogy szorgalmat akart tanulni a méhektől. Hogy a darázs esipje meg!

Vegyes hírek.

Középiskolák felügyelete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a rimaszombati és rozsnói gimnáziumok meglátogatásával és az azokban való állami főfelügyelet gyakorlásával az 1891. tanévre Dunay Ferenc besztercebányai tankerületi főigazgatót bízta meg.

Vasárnapi munkaszünet. Mindenszentek napja ez évben vasárnapra esik. Ne hogy a vasárnapi munkaszünet következtében valaki akadályozva legyen abban, hogy az említett napon gyakorolt kegyeletes szokást az eddigi módon követhesse: a keresk. miniszter elrendelte, hogy a temetők, egyházak, kripták díszítésére szolgáló cikkek elárúsítása nov. elsején is végezhető. Engedélyeztetett a jelzett ezéla szolgáló ipari munka is. Más tekintetben a munka szünetről szóló törvény és kivételes napon is megtartandó.

Szarvas-aganacs kiállítás nyílt meg Budapesten e hó 20-án, melyre a polonkai hercegi erdőhivatal egy 16-os s két 12-es agancsot küldött föl. Coburg hg. gömöri vadászterületén a folyó évben 17 drb szarvas és 4 őz került terítékre.

Harcz a dohány-gyárért. A folyó évben a magyar korona területén három dohánygyár felállítását volt tervbe véve. Ezek közül kettőnek helye már megállapított: Ó-Budán és Sátoralja-Ujhelyen, a harmadikert most versenynek Arad és Nagyvárad. Ha jól emlékszünk, a mi városaink közül Jolsván indult meg valami mozgalom e tárgyban még a nyáron. Nem ártana, ha az akkori mozgalom vezetői most is lépéseket tennének a harmadik dohánygyárnak megyénkben való felállítására tárgyában. Népiünk kivándorlásának megakadályozására egy dohánygyár a leghathatósabb eszköz volna.

Halmay színtársulata jelenleg Besztercebányán — küzd a közönyt. Ugy látszik, mikor a zsebére megy a mulatság és hazafiaskodás, ott se lelkesül jobban a közönség, mint nálunk, jól lehet, ott válogatottabb műsor és jelesebb új erők (Vida Etel, Rácz Gyula) iparkodnak ébren tartani az érdeklődést. Rendes árak mellett félíg üres-, ugynevezett „zónaelőadásban” pedig zsufolt ház. Ez a helyzet signaturája. Ebből aztán okulhatna is Halmay, ha akarna, hogy olyan helyeken, ahol jobbadán tisztviselők képezik az intelligenciát, 2—3 frtot kiadni egy esetre egy családnak, elvégre mégis s o k. Az ugynevezett „hideg közönynek” tehát titka — őszintén szólván — a zsebben fészkel. Félhelyáras előadás, nálunk is, másutt is, nagyobbára telt házt csinálna. Mért nem akarnak tehát a színész urak telt házat csinálni: mért nem tanulnak a zóna-minisztertől?! Süri hatos elvégre mégis hasznosabb, mint a ritka forint.

Vasutépítési engedély átruházása. A Putnokról Királdig tervezett bányavasut kiépítésére és üzemen tartására, Melezer Géza orsz. gyűl. képviselő részére a f. é. júliusban adott engedélyt, a m. általános közbányá részvénytársaságra ruházta át 62526. sz. a. kelt rendeletével a kereskedelmi miniszter.

Ez is jó egynek. „Nyarakás” cím alatt mulatságos kis históriát beszél el az „Eger és vidéke”: Egy levélről van itt szó, mely olyan szokásokat igyekezett meghonosítani, melyek ha általánossá válnak, jóformán lehetlenné teszik az emberek irásbeli érintkezését. A különös szokásu levelet Rozsnóóról küldötték Kápolnára. Kápolna tudunkkal közelebb van Rozsnóhoz mint Buenos-Ayres s azért mégis megtörtént, hogy a levél harmadfél hónap múlva érkezett meg rendeltetési helyére. Földadták a levelet Rozsnóon 1891. július 3-án, pontosan megjelölve a rendeltetési helyet ilyenformán: Kápolna Héves megye. A levél megkezdte nagy utját. Szerencsésen el is érkezett Sajó-Szentpéterig, az ottani postahivatal 1891. július 4-én ráütötte a bélyegét. E pecsételés közben a szeszélyes levélnek — pedig nem is asszonykéz írta — az a gondolata támadt, hogy fürdőzni fog egy kissé s azután megy majd Kápolnára. Rögtön meg is kezdte a nyaralást: Sajó-Szentpéteren beült a kézbesíthetetlen levelek közé s ott töltött a kies fekvésű postahivatal füstös ege alatt harmadfél hónapot. Végre valaki — el se tudjuk képzelni kiesoda — észrevette, hogy az a levél még se „kézbesíthetetlen”; s ekkor elküldték Kápolnára, hova szerencsésen meg is érkezett 1891. szeptember 19-én. — Megdöbben az ember arra a gondolatra, hogy a levelek utóbb még az asszonyok módjára általános szokássá teszik az ilyen nyaralást. Milyen sajtóságos lesz majd az, mikor dedumokák olvassák a frissen kapott levelet, melyet ismeretlen dedajuk adott fel a szomszéd faluban, a rég elhalt nagyapának.

Vendégszerelések. Vármegyénk két nagy reményre jogosított „jeles” fiával esett meg a szomszéd Borsod, illetőleg Heves megyében az a kifutetés, hogy egyik 6 hónapra, a másik meg 3 esztendőre való ingyen ellátásban részesül az álladalom költségén. Kubanik János rimaszombati származásu 20 éves kötélverő segéd az első, aki Miskolcra léte alatt üres óráiban azzal foglalkozott, hogy gazdája: özv. Nagy Ferenczné tudta és beleegyezése nélkül kötőfekeket meg néhány pár eszmát hordogatott el boldogabb hazába (a koresmába), ezért aztán most már hat hónapig kötelese ülni a kötelez, egy miskolci nagy házban. — A másik gömöri magyar, aki sidi származásu Rák Mihály létere nem hátra, hanem előre haladt a Gyöngyösön dr. Borhy László kárára lopott sertésekkel, még amannál is szívesebb vendégszeretben részesült Egerben, az odaváló törvényszék ugyanis 3 évi és 3 havi feyházra ítélte azért a négy darab pótrás süldőért. Bagatell! És a becsületes jó ember még csak nem is apellált ez ellen a kis sor ellen. Tisztelet, dicsőség nektek óh Kubányik, óh Rák! Ha loptok, legalább — nem itthon loptok.

Életrevaló eszméje volt az „országos közegészségi egyesületnek, mely derekasan küzd a közegészségügy érdekében, hogy egy igazán zamatos magyar nyelven irt népies kalendáriumot adott ki az 1892-ik évre „Jöegészség naptára a magyar nép számára” ezim alatt. Már maga a gyönyörűen festett boríték — Cserépy jönevű festőknek műve — figyelemre méltó és magasan kiválik minden ilyenműek közül. — A szép füzet kalendáriummal kezdődik és aztán következnek kitünő rajzokkal füzerezett jókedvű és komoly elbeszélések, versek és cikkek, számra nézve nem kevesebb 27-nél. Nem úgy, mint holmi ponyvakalendáriumokban: elavult cikkek, hanem mind eredeti és eleven, előkelő írónk és orvosaink tollából. Hogy csak néhány nevet említsünk: Ágai Adolf (Forgó bácsi), György Aladár, Rákosi Viktor, Tóth Béla, Gerő Ödön, Bernát István s a doktorok közül Fodor József, Csatári Lajos, Dollinger Gyula, Csapódi István, Gerőczy Zsigmond, Hankó Vilmos, Sassy János, Kóssa Gyula, Reich Lajos, Feleki Sándor és a kalendárium szerkesztője Faragó Gyula irtak bele. Gyöngye a nevezett elbeszélésnek a „nagyfejű Boldizsár története”, humoros a „falusi pihenő”, érdekesfűzők: „A menyország kisbírója”, „Hogyan tanult meg István gazda hajlékot építeni”, „Táry Mátyás”, „Testvérgyilkos” és még több más. — Kedves versekbe van szedve „A gyermek ápolása”, nemkülömben jók: „A jó egészség fentartásáról” és „A magyar vér” ezimű versek. Ezután jönnek adomák és végül a „hasznos tudnivalók” rovatában a legkülömbözőbb bajokra vonatkozó jó tanácsok, p. hogyan kell bánni a megégett, fuladozó, égett, sebzett, veszett kutyamarta emberekkel, beteg gyermekekkel, hogyan kell jó kutat ásni és még sok mindenféle hasznos tudnivaló az élet és egészség apró és nagy bajaiban, s az egészet egy utmutató

fejezi be szegény betegek számára, kik ismeretlenek Budapesten, ha valamely klinikát vagy kórházat akarnak fölkeresni. — A kalendáriumban különben minden benne van, a mi a többiekben, p. országos vásárok stb. Valóban csodáltni való, hogy ily díszes és a maga nemében egyetlen kalendáriumot — a külföldön sincs ilyen — 30 kr. potom áron lehet megszerezni, tehát olcsóbban mint bármely hasonló magyarságn ponyva-kalendáriumot. Sőt az országos közegészségi egyesület a következő kedvezményeket adja azoknak, a kik a „Jó egészség” naptárát terjesztik a nép között: Aki 10 péld. árát, 3 frtot beküld, annak bérmentve küld 13 példányt. Aki 25 péld. árát 7 frt 50 krt beküld, annak bérmentve küld 34 példányt. Aki 50 péld. árát, 15 frtot beküld, annak bérmentve küld 68 példányt és az „Egészség” ezimű folyóirat 1892. évi folyamát. Aki 75 péld. árát 22 frt 50 krt beküld, annak bérmentve küld 102 példányt és az „Egészség” ezimű folyóirat 1892. és 1893. évi folyamait. Aki 100 példányt árát, 30 frtot beküld, annak bérmentve küld 136 példányt és az „Egészség” ezimű folyóirat 1892., 1893. és 1894. évi folyamait. — A pénz az „Országos Közegészségi egyesület” pénztárnokához, dr. Réczey Imre tanár urhoz Budapestben, Múzeum-körút 9. sz. alá küldendő, legezélszerűben postautalvánnyal. — Melegen ajánljuk e naptár terjesztését különösen lelkészoknak, jegyzőknek és tanítóknak. Hazafias eszelekedet ez, mert jó magyarsággal és mulattatón tanítja a népet életének és egészségének megóvására és nemcsak hogy annál olcsóbban kapják, minél többet vesznek, hanem 50 példánytól felfelé jutalmul az „Egészség” ezimű elevenen szerkesztett folyóiratot is küldi az egyesület. De még gyógyszereszeinknek és kereskedőinknek is ajánljuk, kik vevőiknek újre holmi linlomot szoktak emlékebe adni, e ezéla inkább rendeljenek meg ilyen naptárakat.

Bükkfaszen-szállítás. A diós-győri m. kir. vas- és acélgyára részére 1892. évben szükséges mintegy 10000 métermázsa bükkfászen szállítására pályázatot hirdet. — Ajánlatok folyó év november hó 15-éig a m. kir. államvasutak gépgyárának s a diós-győri m. kir. vas- és acélgyárnak igazgatósága Budapestre (Kőbányai-ut) intézendő. Banaipénz az ajánlott mennyiség értékének 5-%a, a miről a miskolci kereskedelmi és iparkamara az érdekelte közönséget értesíti. — Miskolc, 1891. október 13. A miskolci kereskedelmi és iparkamara: Radvány István, elnök. — Dr. Szentpáli István, titkár.

Szerkesztői üzenetek.

F. M. Likér. A kérdéses kézirat még mindig kezeink között van. A késedelem oka csakugyan kézirati halmaz. A legjobb akarattal mellett is csak pár hét múlva közölhetjük, addig türelme.

Jákó. Sajnáljuk, de az ön részére lapunkban nincs hely, ön ép úgy tudja okát, mint mi.

Iren. Szívesen közöljük, ha jó. Előbb mindenesetre olvasnunk kellene. A kritikát az udvariasság nem befolyásolhatja, s így, ha románcza nem üti meg a mértéket, legfeljebb annyiban lehetünk udvariasak, hogy szó nélkül félre tesszük.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

A nagyérdemű közönségnek szives tudomásul adom, hogy **déli gyümölcs** és különlegességekben új áruim érkeztek

Ajánlom déli gyümölcsben: szép narancs- és citromjainmat. Kaphatok továbbá nálam többféle **fűgék**, mint szultán, görzei, pugliezi és szép koszu. **Brünell, malaga-szőllő**, többfajta **mogyoró:** levanti, szicíliai és nápolyi, **cócus- és narra-diók, mandula és mazsola.**

Halakban: Ajóka (szardella), halikra (caviar), muszka-hal és szardínia.

Sajtok: Ementhali, imperial, gróji, roumadur, kisbéri esemege és „Kincsem”, finom lipői- és kárpáti őszi turó.

Melegen ajánlok továbbá különféle új termésű, kitünő aromatikuss **orosz teákat**, honi és görzei **gesztenyét**, igen jó minőségű **erdélyi diót**. — Hóni és zsnaim **boreczet rakott** ugorka és zöld paszuly, palackokban **befőtt paradicsom**, legfinomabb **málna-szőrp** stb.

Üzletemben mindig kapható: **nemesfajú**

szőlő kilonként 30 krral.

Végül ajánlom minden nap friss, saját sütösű és jó hírnek örvendő **fehér és barna kenyereimet.**

Megrendelésre mindennemű **halakkal** is szolgáltathatok.

Vidéki megrendeléseket vasutal vagy postán pontosan és jutányos áron eszközölöm.

Kiváló tisztelettel

ROHN ADOLF.

Rimaszombat, Jánosi-utca 14. sz. a.

Pályázat.

A rimaszombati takarékpénztárul előléptetés folytán megüresedett **könyvezetói állásra** pályázat hirdettetik.

Ezen állás egyelőre 600 frt évi fizetéssel díjaztatik, s a megválasztott tartozik 1000 frt biztosítékot letenni avagy lekötni.

A pályázati kérvények bezárolag **1891. évi november hó 10-éig** a rimaszombati takarékpénztár igazgatóságához czimzeten adandók be.

Az igazgatósg.

Eladó zongora.

Egy hét-nyolczados, bécsi, teljes jó karban lévő, esinos kiállítású, minden igényeknek teljesen megfelelő, jól hangolt zongora a **süvetei ev. lelkésznel** szabad kézből eladó. — Levélben vagy szóval értekezhetni a tulajdonosnál **Süveten u. p. Jolsva.**

Bérbeadó lakás és szántóföld.

Rimaszombat város legkiemelkedtebb helyén a **Ferenczy-utczában 11. sz. a.** házban két család számára való kényelmes, jó, száraz lakás (6 szoba, 2 konyha, téglázott két nagy padlás, 3 pince), egy gazdasági épület külön udvarral (két istálló, egy kamra stb.), valamint egy gyümölcsös s veteményes kert, mely a lakóház kettős udvarától a szomszédos Koháry-utczáig terjed s közel átjárásul szolgál a piac felé. — nemkülönben ezen belsőséghez tartozó s a város közvetlen közelében a „Király-utnál” levő 3292 □-öl legjobb minőségű szántóföld egy vagy több évre bérbé kiadatik. A lakóház udvarán, ugyszintén a kert közepén gazdag forrású két kút tiszta ivó vizet szolgáltat.

A bérlét iránt értekezhetni **Liszky János** ev. lelkésznel, mint tulajdonossal **Rimaszombán**, esetleg meghatalmazottjával **Institoris Endre** ügyvéddel **Rimaszombatban.**

Pályázati hirdetés.

A gömörvármegyei közkórháznál az 1892-ik év január hó 1-ével megüresedő első esetleg a második közkórházi szolgál helyre is a f. év november 20-áig terjedő pályázat nyitattik.

Ezen szolgál helyek egyike 234 forint évi bér, 50 forint ruhapénz, egy szoba, konyha, kamarából álló lakás, szabad fűtés és világítás javadalmával van összekötve.

A másik szolga fizetése: teljes élelmezés, 120 frt évi bér, 50 forint ruhapénz, egy szobából álló lakás, szabad fűtés és világításból áll.

Felhívtnak mindazok, kik ezen szolgáltatokra vállalkozni akarnak, hogy ez iránt szándékokat a közkórház gondnokánál szóval vagy írásban jelentsék be — kitől a szegődés feltételei és a szolgálati viszonyok felől kiadott szabályok megtudhatók.

Jelenleg szolgálban lévőknek jelentkezése, erkölcsi viseletükről szóló bizonyítvány nélkül, el nem fogadtatik. Kiszolgált altisztek, nemkülönben a több nyelven beszélők ajánlkozása előnybe részesül.

Jelen hirdetés költségeit a felfogadott szolgálk közösen és egyformán viselik.

Kelt Rimaszombatban, 1891. október hó 20-án.

A gömörvármegyei közkórház igazgatósága.

STEINFELD és FISCHER

férfi szabó cég üzletébe **Miskolcon: újdonságok és különlegességek** angol, francia és belföldi divatelmékből a legnagyobb választékban érkeztek ez időnyre.

Nevezett cég jövőre is főtelevésének tartja a ruhák izlésteljes elkészítésére és elegans kiállításra a legnagyobb figyelmet fordítani.

Szövetminták **jutányos árak** jelzésével és legújabb londoni divatképek készségevel küldetnek bérlmentve.

Mérték szerinti rendelések Rimaszombatban az országos vásárok alkalmával (Három Rózsa vendéglőben) fenti cég által elfogadtatnak.

3—3

Örökadásvételi hirdetés.

Alólírott a lókósházi közbirtokosság tulajdonát képező, a lókósházi htkönyv 60-ik lapján jegyzett, a Jolsva-murányi, ratkói és kövi, vasut nélküli messzevidék felől, a tornallyai vasuti állomásig és vissza, valamint évenként a tonallyai, putnoki, rimaszécsi és rimaszombati m. e. 22 országos és 156 heti vásárra menet. Harkács községen túl három felé ágazó, Gömörvármegyében a jelenlegi viszony között a legnagyobb fuvarozási forgalommal (naponta 280—300 szekér) bíró, elsőrendű hatóság nagy országút mellett álló, jelenleg is állami italmérésre szolgáló, kétezer forint magány becsárat képviselő, szilárd anyagból, kő és téglából épült, cserép fedélzetű, két lakszobát, egy előszobát, egy kamrát s ebből nyíló kő-boltíves pinczét és egy istállót, egy hajazat alatt tartalmazó „**Hámszárító**” nevű koresma házára s belső felszerelvényeire, a mellette terülő ültetvényes kertre és szinte szilárd anyagból épült faszindely fedélzetű jó tágas állásra — a mellette terülő kifogó helyet és udvart is odaértve — **folyó évi november hó 8-ig** alábbirott lakásomra az ígérendő összegetől bánatpénzül szolgáló 10%-tőli kíséretében küldendő zárt ajánlatok utján örökadásvételt hirdetek.

Ugy nemkülönben a fentebbiéktől egészen elkülönítve, fentjelzett htkönyvben jegyzett 680 frt becsárat képviselő, három osztályozott holdat tevő első osztályú rétre is a vételáru ígérendő összeg 10%-tőlija képesében kézbesítendő zárt ajánlatot hirdetek, oly kijelentéssel, hogy az adásvételi feltételek nálam időközileg is megtudhatók, valamint az a folyó évi november 8-ig beérkezendő zárt ajánlati összegek egyike sem felel meg a várakozásnak, azok az iránt jelentkezőknek egyszerűen vissza fognak adni nov. 10-én.

Kelt Lókósházán, 1891. okt. 3-án. (U. p. Harkács.)

Id. Istók Mihály,

közbirt. igazgató s egyik közbirtokos.

28717./IX. 1891. sz.

A rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Árverési hirdetmény állami italméresi jövedék bérletekre nézve.

A rimaszombati magyar királyi pénzügyigazgatóság részéről közhírré tétetik, miszerint az 1888. évi XXXV. törvényezikk értelmében alólírott községek területén a szesz italoknak kimérése és kismértékben elárúsítása után fizetendő italméresi adószedési jog 1892. évre feltétlen hatálylyal, 1893. és 1894. évekre a kölesönös felmondás fenntartásával, esetleg pedig mindhárom évre feltétlen hatálylyal, vagy esetleg a kizárólagos italméresi jogosultság s ezzel együtt a korlátolt kismértékben való elárúsítás után járó adószedési jog, de csak 1892. évre nyilvános árverés útján hasznbérbe adatk. — Az árverési feltételek ezen pénzügyigazgatóság irodavezetőségénél betekinthezők.

Szabályszerűen kiállított s a kikiáltási ár 10%-át képező bánatpénzrel ellátott írásbeli ajánlatok akár a felsorolt községekre együttesen, akár minden egyes községre nézve külön-külön a pénzügyigazgatóság főnökéhez legkésőbb az árverés előtt egy órával benyújthatók. — Az árverés a rimaszombati magy. kir. pénzügyigazgatóság főnöki irodájában a kített napon reggel 8 órákor fog megtartatni.

Község neve	Lakosság száma	Kikiáltási ár			Árverési határidő			Jegyzet.
		részletezés	frt	kr.	I. árverés	II. árverés	III. árverés	
1. Ujantárvölgyi üveggyártelep	798	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	3635	87	1891. évi okt. 26-án d. e. 8 órákor	1891. évi okt. 27-én d. e. 8 órákor	1891. évi okt. 28-án d. e. 8 órákor	Drahova, Gizula, Havrillo és Jeszni puszták Egyenként és együttesen
2. Almágy és Dobfenek	612	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	580	87				
3. Antalfala és Gyubákó	927	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	1321	—				
4. Dülháza	198	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	90	—				
5. Gergelyfala, Alsó- és F.-Vály	825	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	600	—				
6. Haacsava	300	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	630	—				
7. Köveces	256	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	701	98				
8. Méhi	623	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	721	98				
			540	—				Egyenként és együttesen
			560	—				Egyenként és együttesen
			920	—				
			960	—				

Rimaszombat, 1891. október hó 17-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Árverési hirdetmény.

2563. sz. — **Szutor** község volt urb. tulajdonához tartozó „Nagyerdő” nevű 2106 cat. hold kiterjedésű erdő területén létező 1881 tcm köbméterre becsült tölgy- és cserfa készletnek 4000 frt kikiáltási ár mellett, tövön, az erdőn való eladása iránt Gömörvármegye tek. közigazgatási erdészeti bizottságának f. évi 215. számú határozata alapján a nyilvános árverés folyó évi **október hó 29-ik** napjának d. e. 10 órájára **Szutor község házában** fog megtartatni, melyre venni szándékozók azon hozzáadással hivatnak meg, hogy árverés megkezdése előtt 400 frt bánatpénzül alólírott főszolgabíró vagy az árverés foganatosításával megbízott kezeihez leteendő.

Az árverési feltételek a rimaszécsi járás főszolgabírói hivatalánál és a rimaszombati m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthezők.

Feled, 1891. október 14.

Draskóczy, főszolgabíró.

Birtok bérbeadás.

Borsodmegye **Arlo** község határában az **ózd** vasuti állomástól fél órányira 338 magyarhold tagosított birtok, gazdasági épületekkel ellátva, 1892. év január 1-től 6 évre hasznbérbe kiadó. — Értekezhetni **Kolossy Gusztáv** ügyvéddel **Egerben.** 1—3

Árverési hirdetés.

A rimaszombati pénzügyigazgatóság részéről közhírré tétetik miszerint **Rozsnyó város területén a bor, hus, czukor és sör fogy. adó beszedési jog 1892. évre feltétlen joghatálylyal 1893. és 1894. évre,** a kölesönös felmondás kikötése mellett nyilvános árverés útján bérbé fog adatni.

Az árverés a Pénzügyigazgatóság nyilvános helyiségében **1891. évi november 23., 24. és 25-ik napján reggel 9 órákor** fog megtartatni, a hol is az árverési feltételek megtekinthezők.

Kikiáltási ár boradónál 2300 frt, husadónál 2307 frt 20 kr., czukoradónál 2450 frt, söradónál 1048 frt 80 kr. összesen 8106 frt.

Írásbeli ajánlatok 10% bánatpénzrel ellátva 1891. évi november hó 23-ának reggeli 8 órájáig a pénzügyigazgatóság főnökénél adandók be.

Rimaszombat, 1891. évi október 10.

A rimaszombati magyar királyi Pénzügyigazgatóság.

Most jelent meg

KUNZ és MÖSSNER

Budapest, kigyótér 5—6

„A SZÉP JUHÁSZNŐHÖZ”

140 lapra terjedő vászon és fehérnemű képes árjegyzéke, amely kívánatra ingyen kuldetik.

Speciális kelengye készítő.

Rimaszombat, 1891. Nyomatott **Rábely Miklós** könyvnyomdájában.

Üzletfelosztás.

Üzletemet felosztatni szándékozván, ajánlom

1. kereskedő társaimnak

jutányos áron való megvételre a raktáron lévő **rőfos-, rövid- és diszműaruimat.**

Kral Károly kereskedő, RATKÓN.

2—2

Budapesti Hirlap

5—6 **Mindenki, a ki**

alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat

a „**BUDAPESTI HIRLAP**”

apró-hirdetéseit

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem érintkezik közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatósabb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés. A „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90,000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30,000 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). Kereskedő, a ki könyvevetőt, irodatisztát, gyárnokot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek; a gazda, aki kasznárt, ispánt vagy gazdasági gyárnokot keres és viszont akik ajánlkoznak; a házasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, eszéleányt keres és hasonlóan szolgálk, akik helyet keresnek; birtokeladás, üzleteladás, birtok-bérlés, házterelés, házvétel, nevelő, nevelőnői, házevetőnői, gazdaszónyi és egyéb pályázat, lakáskiadás és lakásbérbevételi hirdetések, szóval az élet-szükséglet minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

BUDAPESTI HIRLAP apró-hirdetéseit

által ezélt lehet elérni.

Családi jelentésekre, különösen

oljegyzési hírekre, hymen hírekre, esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre, névnap gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

közleményekre

a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb betűvel négy krajczár. Czimmel ellátott hirdetéseknek meg egy-egy hirdetés után 30 kr. kimestári bélyegilleték külön jár. Ha a czim ninesen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy: „Czim a kiadóhivatalban megtudható”, akkor bélyegilleték nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdezősködőknek az illető czimet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdezősködő a postabélyegyet beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek föl készpénzben, vidékről a pénzt legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A „Budapesti Hirlap” előzetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A czim egyszerűen: „Budapesti Hirlap, Kalap-utca 16.”